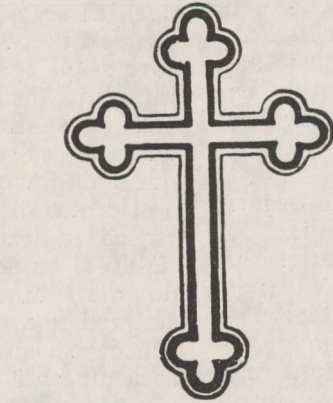

CRUCII TALE NE ÎNCHINĂM, HRISTOASE...

Iată-ne ajunși cu ajutorul Preamilostivului Dumnezeu, și în duminica a treia a Sf. și Marelui Post al Paștilor, duminică închinată Sf. și de viață făcătoare Crucii.

Au trecut trei săptămâni de când am pornit în această călătorie duhovnicească spre ziua Învierii, având drept tovarăși de drum postul, rugăciunea și fapta cea bună și, aidoma unor călători însetați și osteniți ce străbat drumurile arse de soare și bătute de vânturi ale deșertului, dorim să ne odihnim pentru câteva clipe la umbra unor copaci din oaza deșertului spre a ne putea reface forțele și a ne continua călătoria.

Și iată că Sf. Biserică ne pune în fața noastră Sf. Cruce, pomul vieții, și ne îndeamnă să ne odihnim sub acoperământul ei, să soarbem din tăria ei noi

puteri și noi virtuți pentru a ne înviora și curăți simțirile în vederea călătoriei ce ne așteaptă în continuare.

Ne este pusă în fața ochilor noștri în această duminică a treia a postului mare, Sf. Cruce, altarul de jertfă al noului Legământ, semnul biruinței lui Hristos, pavăza cea tare a noastră împotriva tuturor vrăjmașilor văzuți și nevă-

zuți, arma păcii care a adus binecuvântarea în locul blestemului și dragostea părintească în locul neascultării.

În toate bisericile ortodoxe în această zi răsună imne de preaslăvire și de laudă pentru Crucea lui Hristos, prin care neamul omenesc a fost răscumplat din robia morții și a diavolului și prin care „a venit bucurie la toată lumea”.

În toate locașurile sfinte în această zi Crucea Domnului este scoasă în procesiune din Sf. Altar și este dusă în mijlocul bisericii pentru a fi venerată vreme de o săptămână de către toți credincioșii.

Scoaterea Sf. Crucii simbolizează împărțirea din roadele jertfei Mântuitorului a întregului neam omenesc.

„Mântuire ai lucrat în mijlocul pământului, Hristoase Dumnezeule, pe Cruce prea curatele Tale mâini ai întins, adunând toate neamurile cele ce strigă: Doamne, Slavă Ție”, cântăm la slujba ceasului al șaselea, iar Crucea care se scoate în mijlocul bisericii spre închinare tocmai acest lucru vrea să ne arate, că Hristos este centrul existenței restaurate ontologic prin moartea și învierea Sa.

În viața de credință și evlavie a Bisericii Creștine Sf. Cruce ocupă un loc însemnat. Nu există act de cult public sau privat care să nu înceapă cu semnul sau invocarea Sf. Crucii. Crucea o întâlnim pretutindenea în ținuturile creștine: o vedem sus pe turla bisericilor și în unele locuri și deasupra caselor indicând că acolo este locaș sfânt al Domnului, jertfit pe Cruce, o vedem la răspântiile drumurilor ca un semn de binecuvântare al celor călători, și tot ea străjuiește la căpătâiul celor adormiți până la obșteașca înviere ca semnul credinței lor în Hristos cel răstignit și înviat.

Crucea este purtată cu evlavie de către credincioșii ortodocși ca obiect sfințit și păzitor de rele, dar și ca o dovadă certă a apartenenței lor la credința în Hristos.

Pericopa Evanghelică din această duminică de la Ev. Matei, cap. VIII, vers. 34-38, ne îndeamnă la luarea Crucii de către fiecare dintre noi și la urmasarea necondiționată de nimeni și de nimic a lui Iisus Hristos.

„Cel ce voiește să vină după Mine — zice Domnul — să se lepede de sine, să-și ia Crucea și să-mi urmeze Mie” (Marcu VIII, 34).

Observăm întâi de toate în această chemare că Dumnezeu respectă voința liberă a fiecărui om. „Cel ce voiește”, spune Mântuitorul, deci suntem liberi în a-L urma pe Mântuitorul, în

(Continuare în pag. a 2-a)
† VISARION RĂȘINĂREANU
Episcop-vicar al Sibului

Preoțimea brașoveană în anul 1940 încearcă să immortalizeze în frescă personalitatea marelui voievod, dar acțiunea este anulată de Dictatul de la Viena și moartea lui Nicolae Iorga.

În arhiva istorică din Șchei am identificat mai multe documente referitoare la o impresionantă acțiune a preoțimii brașovene privind realizarea unei săli comemorative Mihai Viteazul în cadrul Muzeului „Țării Bârsei”, la care, alături de brașoveni, își aduce contribuția marele istoric Nicolae Iorga. Dat fiind ineditul documentelor, vom prezenta șirul cronologic al evenimentelor.

În zilele de 28 și 29 iunie 1936, la Brașov se desfășoară Congresul Ligii pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor sub președinția istoricului Nicolae Iorga, congres care era precedat de o manifestare privind „Inaugurarea Muzeului Etnografic Regional în sala Sfatului” din Brașov (28 iunie, orele 10), urmat de cuvântările participanților în sala „Astra” (orele 11) și masa comună la Cercul Militar (orele 13,30), serbări oferite de teatrul „Astra”, coruri și jocuri școlare și sătești (după masa zilei de 28 iunie), pentru ca a doua zi să se facă o excursie în Secuime „cu trecerea prin satele românești maghiarizate. La Sfântu Gheorghe, în sala Teatrului Orășenesc se desfășoară, în cinstea acestui eveniment Festivalul Școlii de Misionare din Vălenii de Munte, urmat de spectacolul Trupeii de Teatră a Ligii Culturale! În aceste împrejurări, Nicolae Iorga a susținut mai multe conferințe, născându-se și ideea realizării unei fresce, în cadrul muzeului abia înființat, dedicată marelui voievod al Unirii, Mihai Viteazul.

Inițiativa este luată de preoțimea brașoveană, care în 29 februarie 1940 se adresează „Excelenței sale, D-lui Gh. Alexianu, Rezydent regal al Ținutului Bucegi”, cerând să accepte vicepreședinția unui comitet de acțiune, menționând de la început că „în trecutul Ardealului preoțimea a înscris în istoria neamului pagini de rodnică activitate și sacrificii”, motiv pentru care, „astăzi - se scrie în continuare în document - preoțimea județului Brașov, întrunită în sala Sfatului din Brașov, se gândește să continue faptele de înalt patriotism ale înaintașilor și Vă roagă Excelență, a primi vicepreședinția activă a unui comitet restrâns, care și-a ales ca scop să ducă la îndeplinire o frescă reprezentând pe Mihai Viteazul în sala „Mihai Viteazul” din Sfatul Municipiului Brașov. În izvoarele istorice ale Brașovului („Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt”, vol. V, pag. 378), precum și alte lucrări, acte și documente din arhiva istorică a Brașovului și ale Liceului Săsesc, se găsesc prețioase dovezi asupra intrării lui Mihai Viteazul în Țara Bârsei, asupra cantonării armatei lui în suburbiile Brașovului și a primirii lui în mod sărbătoresc în Sfatul

orășenesc, de către autoritățile săsești brașovene, la începutul anului 1600.

Pentru a-i eterniza trecerea prin Țara Bârsei - se spune în continuare în document - și momentul primirii lui în Casa Sfatului din Brașov, dorim să începem o mișcare pentru strângerea fondurilor necesare de la populațiunea română, cu cari să putem duce la îndeplinire lucrarea comemorativă: O frescă lucrată de un mare artist, demnă de amintirea Marelui Voievod, care reușise să realizeze Unirea tuturor Românilor”.

Aflăm în încheiere componența comitetului de acțiune: „din Excelența Sa Consilier regal N. Iorga, ca președinte activ, Excelența Voastră ca vicepreședinte, P(re) C(ucernicul preot) dr. Nicolae Stinghe, adm(inistrator) protopopesc, ort. rom., P. Cuc. Vasile Stoicanea, protopop-Zărnești, Ilie Hociotă, protopop greco-catolic - ca membrii și preotul Dumitru Tohăneanu din Brașov, ca secrtar și casier”.

Răspunsul Rezydentului Regal Gh. Alexiu este dat la 13 aprilie, printr-o adresă oficială adresată preotului protoiereu N. Stinghe la Brașov, semnată de directorul Fl. Popescu Moșoan și șeful secției M. A. Popescu, prin care îl invită să participe la consfătuirea ce va avea loc în acest scop la Reziidența regală în ziua de 17 aprilie 1940, orele 11.”

Acceptarea de președinție a lui Nicolae Iorga, la care face referință documentul de mai sus, o aflăm dintr-un alt document emis de Comisiunea Monumentelor Istorice (str. General Berthelot, nr. 28, S. II), adresat tot preotului Nicolae Stinghe la Brașov prin care îi „face cunoscut că dl. profesor Iorga este de părere să se facă fresca de care vorbim în adresa Prea Cucerniciei Voastre, primește să facă parte din comitet, dar pentru a vă putea da sfatul cerut, este nevoie de cel puțin o schiță a tuturor lucrărilor ce voiați a executa.

Prevăzând dorința marelui istoric, dr. Nicolae Stinghe, administratorul protopopesc alcătuiește un proiect, pe care îl trimite proiectul mai întâi spre avizare protopopului Vasile Stoicanea la Zărnești prin adresa sa din 1 aprilie 1940 rugându-l „să binevoiați a vă da avizul pentru completarea datelor istorice în legătură cu FRESCA pe care preoțimea Brașovului vrea să o ducă în sala Sfatului din Brașov”, subliniind că „datele ne sunt necesare până la 10 aprilie a.c.”. Răspunsul este dat de protopopul zărneștean, în calitate sa de membru al comitetului de acțiune este consemnat pe același document în următorii termeni: „Cum sunt de baștină din jud. Făgăraș, respectuos Vă rog (se adresează lui Nicolae Stinghe) ca datele istorice în legătură cu fresca proiectată să le compuneți în legătură cu marele istoric dl. N. Iorga”.

(Continuare în pag. a 2-a)

Prof. dr. VASILE OLTEAN

Postul — datorie și virtute creștină**MOTTO:**

„Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut”
(Ps. 103)

Corolarul întregii creații a lui Dumnezeu este Omul, predestinat să trăiască în iubire, bucurie și comuniune deplină cu Creatorul său.

„Atunci luând Domnul Dumnezeu țărâna din pământ a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie”. (Fac. 2, 7). Pentru latura materială a omului Dumnezeu „a făcut să răsară din pământ tot soiul de pomi plăcuți la vedere și cu roade bune de mâncat” (Fac. 2, 9), constituind hrana trupului cea de toate zilele, iar pentru suflet Dumnezeu a rânduit ca hrană comuniunea permanentă cu El însuși, comuniune nă-

cută din iubire. Omul creat după chipul și asemănarea cu Creatorul posedă și liberul arbitru, cu alte cuvinte avea libertatea de a face ceea ce voia.

Din această cauză și pentru nemăsurata iubire față de creația Sa, Dumnezeu i-a dat omului o poruncă, ca o condiție indispensabilă a păstrării comuniunii dintre CREATOR și CREAȚIE: aceasta este porunca postului. După mărturia Sfântului Vasile cel Mare aceasta este cea mai veche poruncă dată de Dumnezeu omului căci zice: „Cucereste-te și sfințește-te omule de bătrânețe și vechimea postului, pentru că de o vechime cu lumea este porunca postului. Căci în rai s-a dat această poruncă atunci când a zis Dumnezeu lui Adam „din toți pomii raiului poți să mănânci. Iar

din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua din care vei mânca din el vei muri negreșit”. (Fac. 2, 17). O bărbăție divină a postului o arată și Sfântul Simeon Noul Teolog (Răsp. la întreb. 54, p. 327), care spune că „postul este un mijloc de desăvârșire, de omorâre a voinții trupului, un semn văzut al răvinei și sârghiunii noastre spre asemănarea cu Dumnezeu. Postul este lucrul lui Dumnezeu căci Lui nu-i trebuie hrana”.

Deci ținerea postului era condiția păstrării comuniunii cu Dumnezeu și se cunoaște ce consecințe nefaste a avut neascultarea lui Adam.

Prin post înțelegem o înfrânare de la mâncăruri (Continuare în pag. a 3-a)
Stareț. Arhim.

IRINEU DUVLEA

Atenție tineret!*

Am venit la dumneavoastră aduși de dragostea dumneavoastră. De câte ori vin la Sibiu simt așa un imbold pe care-l simt când vin credincioșii la mânăstire.

Când îi văd pe oameni, mă-ncing, nu știu cum să vă spun, dragostea lor simt că apasă pe pedala preoției, care nu-mi aparține, este a lui Dumnezeu, atunci imediat în neputința, în corpul meu slab și obosit apare o înviore, apare un curaj și-o bucurie și toată slujba merge mai întriripat.

Să mă iertați, că altfel nici n-aș fi supraviețuit. De multe ori stăteam în picioare, ca altfel dacă stăteam pe scaun sau pe altceva riscam s-adorm. Stăteam în picioare, mă rugam, vorbesc atunci când eram singur în celulă și ziceam: „Ce-am făcut? De ce-s eu aici?” Atunci închideam ochii și luam ziua de la început. — A! Va să zică te-ai împărțășit, te-ai spovedit, ai cuminecat, ai botezat, ai predicat, ai sfătuit și venea parcă o pedală care mă sălta... „Păi, să tot stai aici, că Dumnezeu, care a făcut cerul și pământul, și ca lacrima de curat, cât a suferit și El pentru tine, fii fericit...” și se transforma pușcăria într-o fericire. Vă rog să mă credeți! Asta a mers cam trei ani și jumătate, cât am fost singur, după aceea, când m-au băgat cu alții, vă rog să mă credeți, scuzați, dar s-au estompat toate acestea pentru că erau părinți cu copii, cu soții, cu familii și auzeam cum se tânguiesc: „Ce-o face soția? Cum s-o descurcă? N-au eliminat copiii din școală? Au cu ce se îmbrăca?” Era îngrozitor. Veneau vești pe feavă, și atunci îți crea o atmosferă care te împiedica să-ți simți bucuria ta.

Însă acestea vi le spun ca să desprindeți din ele tocmai ce nu-mi aparține, e meritul harului, al milei lui Dumnezeu și-al Maicii Domnului. Acum când stau cu dumneavoastră și mă gândesc cum a fost, Doamne, Maica Domnului, ce putere mi-ai dat ca să supraviețuiesc, cu mintea-n-treagă, căci mulți, săracii, tocmai prin singurătate și-au pierdut mințile.

Acestea vi le spun, scumpii mei, ca să-L laud pe Dumnezeu, care și la vârsta aceasta mă face să-L simt și numai puterea Lui m-a adus și m-a ținut, încât eu și astăzi sunt, după cum mă vedeți întreg la minte și încă mai am răvnă pentru casa Domnului.

Dacă acum sunt aici, îndrăznesc să vă spun la toți: Nu uitați niciodată că sunteți români, că sunteți ortodocși! Cu asta încep: nu orice nație are ortodoxia așa curată ca cea românească. Ortodoxia românească este născută, iar nu făcută în istorie. Să știți, că degeaba va încerca cineva să ne distrugă credința străbună, nu va putea căci ea își are rădăcina în cer. Cine a unit pe romani cu dacia? Cine a făcut ca să apărem în istorie cu crucea pe piept? Dacă nu Dumnezeu și Maica Domnului și trimisul lor Sf. Ap. Andrei.

Acestea sunt adevăruri, scumpii mei, iar moaștele sfinților sunt confirmarea. Toate Sfintele Moaște au pecetea darului Duhului Sfânt. După mine, nu angajez Biserica, Sfintele Moaște sunt un argument al existenței lui Dumnezeu palpabil.

Erau anchetatori, nu toți de rea-credință, care mă întreba: „Părinte ce-i cu asta? Ce-i cu cealaltă? Poți să-mi

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. IOAN IOVAN,
Duhovnicul Mânăstirii Recea

Crucii Tale ne închinăm, Hristoase...

(Urmare din pag. 1)

a-i împlini poruncile și a lucra în folosul mântuirii noastre. Dumnezeu nu ne obligă ci ne respectă libertatea cu care am fost înzestrați prin actul creației. Și urmează apoi cele patru condiții:

„Să vină după Mine”, adică după Hristos Cel care este „Calea, Adevărul și Viața” și care trebuie să fie ținta noastră finală, aceea a desăvârșirii noastre întru El.

„Să se lepede de sine”. Ce însemnează oare lepădarea de sine? Oare însemnează să ne părăsim familiile, prietenii și societatea în care trăim și să ne retragem în pustietăți, aidoma aceluia din primele veacuri creștine, și să renunțăm la toate? Nicidecum. A ne lepăda de noi înșine însemnează a lepăda păcatul, egoismul, trufia și celelalte patimi și a ne îmbrăca cu Hristos.

„Toată grija cea lumească de la noi să o lepădăm” cântăm la fiecare Sf. Liturghie și suntem îndemnați de a lepăda de la noi tot ceea ce este păcătos și lumesc pentru a putea primi pe Împăratul tuturor, cel înconjurat în chip nevăzut de puterile cele cerești.

„Să-și ia crucea”. A ne lua crucea însemnează a ne accepta crucea vieții pe care fiecare dintre noi o avem, unii mai grea alții mai ușoară — cel puțin

asa ni se pare nouă, — a accepta fără șovăire încercările vieții și necazurile pe care ni le trimite Dumnezeu asupra noastră fie pentru îndreptarea noastră fie pentru încercarea credinței noastre în El.

Mântuitorul Hristos ne-a îndemnat pe toți zicându-ne: „luați jugul Meu asupra voastră, căci jugul Meu este bun iar sarcina Mea este ușoară”, și într-adevăr Crucea vieții noastre ni se va părea ușoară căci Hristos Domnul însuși este cel care pune umărul la greutatea ei și ne stă într-ajutor.

„Să-mi urmeze Mie” — ultima condiție din cele enumerate mai sus pentru urmarea Mântuitorului. „Să-mi urmeze Mie” accentuează Mântuitorul Hristos, și nu altora sau altor idei sau curente filozofice sau religioase.

Deci idealul spre care trebuie să tindem noi este Hristos cel răstignit și înviat, Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii (Ioan 1).

Nimeni altul nu trebuie să fie idealul nostru decât Mântuitorul Hristos. Crucea de care se vorbește aici, în acest îndemn al Mântuitorului, este „înțelepciunea lui Dumnezeu” (I. Cor. I, 25), cea care covârșește toată mintea și cea care a împăcat lumea cu Creatorul ei și în același timp cea care ne-a unit

laolaltă și pe noi oamenii. Să fim cu luare aminte deci la cele patru momente la care face referire Mântuitorul Hristos în chemarea de a-L urma: *voința și dorința* noastră de a merge după Dânsul, *lepădarea de sine*, *luarea crucii* și în fine *urmarea* lui Hristos; și să căutăm să le împlinim și noi.

Să ne străduim în a ne lua Crucea și în a-L urma pe Hristos pe drumul anevoios al vieții noastre pe acest pământ în căutarea împărăției celei veșnice.

Să ne fie tuturor dragă Crucea Domnului „cea împătrit luminată”, cum o numesc cântările liturgice, să o iubim, căci ea este altarul de jertfă al Legii celei noi și pe care și-a vărsat Sângele Său cel preacurat Fiul lui Dumnezeu.

Să o purtăm în inima noastră ca pe un tezaur de mare preț și ca pe o apărătoare tare împotriva tuturor vrăjmașilor văzuți și nevăzuți și să ne însemnăm cu ea cuviincios în toată vremea, dovedind prin aceasta că suntem următorii ai Celui ce și-a pironit mâinile Sale preasfințite pe ea.

Să cântăm acum și pururea imnul de biruință ce răsună mereu în această zi închinată jertfei mântuitoare a lui Hristos: „*Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și Stântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim*”. AMIN.

Învățătură evanghelică despre pocăință

Începând cu duminica vameșului și a fariseului, Biserica a intrat în perioada liturgică al Triodului. Pe durata a zece săptămâni, Triodul înglobează și Postul Mare, timp de conștiințioasă pregătire sufletească și de trăire cu credință în Dumnezeu, spre a întâmpina apoi - după cuviință - luminatul praznic al învierii lui Hristos. Triodul, cu înțelețul de cântare alcătuită din trei ode, a început cu îndemnul la pocăință, ca exemplu de urmat oferind „înălțimea graiurilor smerite ale vameșului” (troparul I-ei duminică din Triod). Ca dovadă a împlinirii acestui îndemn, prin glasul troparului din a II-a duminică a Triodului, cel ce neînțelepțește și-a risipit bogăția oferită lui de Părintele cereșc, este chemat ca prin pocăință să-și recunoască răutățile comise și greșeala săvârșită înaintea Părintelui îndurărilor.

După ce a postit timp de 40 de zile în pustie și ispitit a fost de diavolul, Iisus a început propovăduirea Evangheliei împărăției lui Dumnezeu, cu cuvintele: „pocăiți-vă (metanoite) și credeți în Evanghelie” (Marcu 1, 15). Prin acțiunea sa și prin puterea sa divină, a reușit Iisus să-i atragă la viața religioasă și morală pe vameși și păcătoși. Aceștia și-au sacrificat interesele lor materiale, egoiste și viața păcătoasă, sensuală și profană, renunțând la plăcerile trupesti, efemere, spre a duce viața numai în serviciul lui Dumnezeu.

În casă, la masă fiind, au venit la Iisus vameși și păcătoși, care au șezut apoi cu el la masă și cu ucenicii lui. Văzând aceasta, fariseii au cărtit față de ucenici, pentru că învățătorul lor mănâncă împreună cu vameșii și cu păcătoșii. „Nu cei zdreniți au nevoie de doctor - le-a zis Iisus - ci cei bolnavi” și iarăși: „n-am venit să chem pe cei drepti, ci pe cei păcătoși la pocăință” (Matei 9, 11-13). La fel s-a petrecut și la intrarea lui Iisus în casa lui Zaheu, mai marele vameșilor din Ierihon. De această dată, Zaheu a făcut o radicală întoarcere a vieții sale, pentru care a grăit Iisus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, că și acesta fiu al lui Avraam este, căci

a venit Fiul omului să caute și să-l mântuiască pe cel pierdut” (Luca 19, 9-10).

Față de acest mod de a le vorbi oamenilor despre pocăință, le-a oferit Iisus mulțimilor - între care erau și farisei și cărturari - și învățătura sa prin parabole, astfel ca aceia care nu credeau în el, văzând să nu vadă și auzind să nu audă și să nu înțeleagă (Matei 13, 13). Cu astfel de prilej, s-a desprins de pe buzele Mântuitorului, frumoasa parabolă a fiului risipitor, din a II-a duminică a Triodului, podoabă a parabolilor (cum a numit-o A. Huonder). În această parabolă este prezentat unul dintre fiii creștului cu dragoste de părinte, de care s-au legat atâtea nădejdi de viitor. Sub influența însă a unor tovărășii nefaste și a unor prieteni rău sfătuitori, a ajuns - pe negândite - să se rupă de părintele său trupesc, dar și de Părintele cereșc, de Dumnezeu, spre a-și croi o altă viață, departe de casa părintească, în dezordine morală și în desfrâu. Uităndu-și cu totul de credința în Dumnezeu, de amărăciunea lăsată asupra casei părintești, singurii de care mai asculta, i-au fost prietenii răi, care i-au stat aproape până când i s-a secătuit toată averea dobândită de la părintele său. Ajuns în stare de cruntă decădere morală și materială, i s-a atrofiat nu numai simțul podoarei față de răul moral, ci și simțul pentru impresiunea lucrurilor exterioare. Lipsit fiind chiar și de elementarele mijloace de existență, împins - nu de voie, ci de nevoie - a ajuns la cea mai înjositoare ocupație de pe treptele sociale: păzitor la porci. Dacă prin dictonul latin: „ne sutor ultra crepidam”, se întreabă dacă cizmarul este mai mult decât cizma?, e firesc să ne întrebăm: cu cât era păzitorul mai presus decât animalele ce le păstea? Mai mult decât atât: pe lângă rădăcinile, scormonite în pământ, pe vreme de secetă, porcii se mai înfruptau și din roșcovele date de stăpânul lor, care însă nu erau de nasul păzitorului.

Câte nu-i vor fi trecut prin minte celui ajuns într-o astfel de stare de decădere! - desigur mai multe rele decât bune. Spre a putea pătrunde gândurile „celui sătul de necazuri” și frământarea ca „să iasă... din rândul celor spurcați”, ne vine în sprijin dreptul Iov, cel greu încercat prin suferințe. Cartea lui Iov ne arată, că chiar și în astfel de situații mai poate fi nădejde ca să iasă cineva chiar curat. „Copaclul dacă este tăiat din rădăcină, odrăsește din nou și lăstarii lui nu conținesc. Chiar dacă rădăcina lui îmbătrânește în pământ și trunchiul lui moare în țărână, când dă de apă, face muguri și ramuri, ca o mlădiță din nou sădită” (Iov 14, 4 și 7-9). Tot la fel se petrece și în cugetul omului. În cenușa simțămintelor lui adugite, se găsec mereu scântei, care să reaprindă la răstimpuri de vreme, flacăra virtuții.

Venindu-și în sine, fiul risipitor și-a dat seama, că el piere de foame, câtă vreme argații tatălui său sunt îndestulați de pâine. Într-o străfulgerare de cuget, s-a trezit într-însul dorința de îndreptare și și-a zis în sinea lui: „Mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice: „Tată, greșit-am la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi” (Luca 15, 18-19). Puternic i-a fost gândul, că fără întârziere, pornit a fost la drum.

Cu părul zburlit și îmbăscit de praf, cu fața arsă și scorjită de arșița pustiului, cu haina zdrențuită de cioturile și mărăcișurile ponoarelor, din care cădeau bucăți în urma lui, cu picioarele zdrelite de spini, cu tălpile scorjite de pietrele tăioase, cu o alură de slăbănogit de foame și nemăncare, își desfășura el acum calea de întoarcere spre casa tatălui său. Pe măsură ce se apropia el de casă, cu regrete și-a dat tot mai mult seama, că e de nerecunoscut. Dacă toți l-au uitat, tatăl său care i-a păstrat chipul în suflet, s-a gândit mereu la el și zilnic s-a rugat lui Dumnezeu să-l ocrotească și să-i lumineze cărările. De departe, din pragul casei, după siluetă și după umbrel, l-a descoperit pe fiul său. Într-o suflare a și pornit întru întâmpinarea lui. I-a căzut pe umeri, l-a îmbrățișat și a vărsat lacrimi de bucurie. Încercând să se desprindă, spre a-i cădea înaintea lui, fiul i s-a adresat zicându-i: „Tată, greșit-am la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău”. Ca semn al împăcării nu numai cu tatăl său, ci și cu Dumnezeu, pe dată fiul îmbrăcat a fost cu haina cea mai bună, cu inel în deget și încălțăminte în picioare. Înnoit materialicește și dobândind iertarea nu numai din partea tatălui său, dar - prin el - și din partea Părintelui cereșc, vrednicii au fost a se împărtași din bucatele alese. Mare a fost satisfacția bătrânului tată, care s-a învrednicit a nu se fi sfârșit din viață, până nu și-a recăpătat pe fiul său, despre care cu satisfacție a grăit el acum: „Fiul meu acesta mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat” (Luca 15, 24).

(Continuare în pag. a 3-a)

Prof. PETRU DUMITREASA

(Urmare din pag. 1)

Ca urmare proiectul este alcătuit de Nicolae Stinghe și prezentat marelui istoric-filolog Iorga, care își permite doar două modificări nesemnificative. Pentru ineditul și mai ales pentru viziunea unei asemenea lucrări nerealizate nici astăzi, oferim integral textul proiectului, în baza documentului original aflat în arhiva muzeului din Șchei.⁸

„Moto: Când voi veni la Brașov să tresalt că-s Român!

FRESCA

în sala „MIHAI VITEAZUL” din Sfatul Brașovului
Pictură în frescă⁹ în peretele din fundul sălei:

Străjuț de doi comandanți, Mihai Viteazul stă pe scaunul de onoare, pe care sașii au așezat un antependium, lucrat în fir de aur, luat de pe tetrapodul bisericii Sf. Nicolae din Șchei.¹⁰

În dreapta: protopopul Mihai¹¹ și conducătorii români din Țara Bârsei, în costume de mare sărbătoare (identificarea acestor conducători).

În stânga: Magistratul saș și conducătorii orașului liber sășesc, în costume derigoare, primesc oficial și supunere pe Mihai Viteazul, la 1600.¹²

În fund: Asistența, femei și bărbați, în costume naționale din Șchei.

II

Sculptură pe peretele din dreapta sălei: Andrei Mureșianu, vorbind mulțimei în veșmântate în costumele naționale ale fiecărui ținut românesc.

Garda lui Andrei Mureșianu este compusă din contemporanii săi:

INSCRIPTIE

„Uniți-vă în cuget, uniți-vă'n simțiri”.
Pictură în frescă¹³ pe peretele din stânga sălei:

Cor de tineri și tinere în costumele vechilor societăți studențești din Ardeal, Bucovina, Basarabia, Macedonia, Moldova, Muntenia, Viena etc.

Ciprian Porumbescu conduce corul Andrei Mureșianu asistă, în extas!
Între coriști, luptătorii românilor dinainte de război.

Inscripție

„Pe-al nostru steag e scris „UNIRE”

COMITET

Președinte: Domnul Profesor N. Iorga, Consilier Regal
Vicepreședinte, Domnul Gh. Alexiu Președinte Regal
Membrii: Protopopii Brașovului și cel ai Buzaielor.

Inițiatorii: „Aceiași preoți din trecut și de astăzi” din municipiul și Județul Brașovului.

Mihai Viteazul — 400 de ani

Sfatul să fie evacuat de chiriași și birouri și să devină Muzeul Țării Bârsei și adevărat „MONUMENT ISTORIC”.

Pentru a preîntâmpina neajunsuri din partea autorităților se apelează și la Serviciul Tehnic din cadrul Primăriei Brașov, solicitând un „REFERAT asupra stării clădirii Sfatului din Piața Libertății” (azi Piața Sfatului n.n.). Ca urmare se primește avizul favorabil, semnat la 14 aprilie 1940 de ing. șef al Serviciului Tehnic, Simțion, cu următoarele aprecieri:

„Întrega zidărie este solidă și în stare bună, în schimb lemnăria șarpantei acoperișului este foarte mîncată de cari și afară de aceasta capetele coardelor sunt intrate în putrefacție.

Tavanul de deasupra sălii de ședințe (8 x 12 m) este încovoiat în așa măsură că săgeata în mijlocul sălii este de 18 cm. Pentru consolidarea acestui tavan - acum 12 ani - s-a făcut o întăritură în pod, dar și aceasta a cedat puțin.

În această situație, refacerea întregului acoperiș, dar mai cu seamă, a tavanului este imperios necesară.

Costul acestor lucrări - inclusiv refacerea înveltoarei - se urcă la 1.200.000 lei.¹⁴

În ciuda acestor impresionante strădanii, frumoasa inițiativă este curmată de cele două evenimente cutremurătoare: Dictatul de la Viena din august 1940 și crima bestială asupra marelui istoric din noiembrie 1940.

Considerăm că la 1946, când Costin Petrescu restaura pictura interioară a bisericii Sf. Nicolae, iar în tinda bisericii realiza fresca intrării lui Mihai Viteazul în Cetatea Brașovului, s-a folosit de această tematică pusă la dispoziție de dr. Nicolae Stinghe, încă preot la această biserică. De altfel, Nicolae Iorga încă din anul 1937 emitea o recomandare pentru pictorița Elena Popea pentru a restaura pictura bisericii, așa cum dovedește o scrisoare inedită, păstrată în aceeași arhivă.¹⁵ Doar moartea pictoriței, survenită în anul 1941 nu i-a permis protopopului brașovean Nicolae Stinghe să apeleze la serviciile acesteia.

Considerăm că la 400 de ani, după moartea marelui voievod, inițiativa preoțimii brașovene ar putea să renască, în condiții în care, în Casa Sfatului (azi Muzeul Județean) se reorganizează tematic integral spațiul expozițional. Aceste documente pot fi mărturiile și modele.

1 Arhiva Muzeului bisericii Sf. Nicolae, fond „Nicolae Iorga”, document inedit emis la 14 iunie 1936 de Liga pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor, „recunoscută persoană morală prin

legea promulgată sub nr 629 din 9 Februarie 1907 (Monitorul Oficial 261/22 Febr. 1907) și înscrisă în Trib. Ilfov S.L.c.c. registrul persoanelor juridice sub nr. 219 din 27 Iunie 1925.

2 Documentul este semnat de cea 50 de preoți din Brașov și împrejurimi, dintre care menționăm: dr. Nicolae Stinghe, administrator protopopesc, protopop Vasile Stoicanea, protopopul Branului, dr. Ioan Pușcariu, din partea Oficiului parohial Apața, pr. Aurel Negrescu, parohul ort. din Intorsura Buzăului, pr. Petru Leuca, paroh Satulung, pr. Nicolae Frateș din Dobârlău, pr. Virgil Runcanu, Poiana Mărului, pr. Ioan Turcu din Tântari, pr. Gh. Oncioiu din Moecu de Sus - Bran, pr. Nicolae Gogonea din Râjnov, pr. Ioan Modroi din Vama Buzăului, pr. Andrei Badiu din Măeruş, pr. Vasile Pană din Zărnești, pr. Aurel Radu din Teliu, pr. Nistor Filip din Barcani, pr. Liviu Rusan din Sita Buzăului, pr. Ioan Stelea din Zizin, pr. Gheorghe Șerbu din Satulung, pr. Victor Botiman din Satu Nou, pr. Isaia Enescu din Șimon, pr. Elie Ioanoviciu din Feldioara, pr. căpitan Eugen V. Saftu, consesor al Garnizoanei Brașov, pr. Ioan Bărbat din Târlungeni, pr. Nicolae Bărsan din Dârste, pr. Valeriu Voineag din Brașov, pr. Cornel Măeruşan din Crisbav, pr. Vasile Mereș, Brașov-Cetate ș.a.

3 Colecția de documente istorice ale Brașovului cunoaște în anul acesta tipărindu-se al 9-lea volum, sub egida Arhivelor Statului din Brașov, primul datând din anul 1889.

4 Arhiva Muzeului cit., fond „Mihai Viteazul”.

5 Idem, fond „Nicolae Iorga”, emis la 9 aprilie 1940 sub semnătura secretar-director Victor Bratul.

6 Adresa nr. 295/1940, arhiva bisericii cit.

7 Arhiva muzeului, fond „Mihai Viteazul”, doc. din 1 aprilie 1940 necatalogat.

8 Arhiva cit., fond „Mihai Viteazul”, doc. necatalogat.

9 În original „Sculptură”, înlocuit de N. Iorga, „Pictură în frescă”.

10 Se știe că Mihai Viteazul oferise cu prilejul primului popas brașovean (20 octombrie 1599) acest antependium bisericii Sf. Nicolae, dispărut în condiții necunoscute „Colectanea”, manuscris al cronicarului Julius Teutsch, aflat la Arhivele Statului, Brașov, p. 388).

11 Protopopul Mihai, colaborator al diaconului Coreși, unul din cei mai cunoscuți colaboratori ai voievodului Mihai Viteazul, el fiind acela care l-a dus pe doctorul Brașovean la Târgoviște pentru a-l trata pe Mihai Viteazul, tot el îl întâmpină pe marele voievod în tabăra de la Prejmer și îl însoțește în toate popasurile brașovene.

12 Este vorba de popasul al doilea al lui Mihai Viteazul, între 1-15 martie 1600, după victoria de la Selimbăr, când convoacă în Casa Sfatului Dieta Transilvaniei.

13 Era scris inițial „Sculptură”, iar Nicolae Iorga corectează „Pictură în frescă”.

14 Arhiva cit., fond „Mihai Viteazul”, doc. necatalogat.

15 „N. Iorga recomandă foarte călduros pe domnișoara Elena Popea, pictor de renume europeană, pentru pictarea bisericii Sf. Nicolae din Șchei. 27 noiembrie 1937” - autograf N. Iorga, doc. inedit, fond „Nicolae Iorga”, arhiva muzeului cit. Elena Popea (1879-1941) se naște la Brașov, fiind fiica savantului Ioan Popea, făcând studii de pictură la Leipzig și München, apoi la Paris (cu Andre Lothe), expunând prima dată în capitala Franței în anul 1908, apoi la Roma (1909), unde obține medalia de aur, apoi în prezența lui Nicolae Titulescu, la Londra. Revenită în țară pictează biserica din Hațeg. În galeria portretelor sale figurează numeroși cărturari, dar și peisaje românești, mai ales zona Branului și Brașovului.

Mănăstirea Sâmbăta — o necesară rectificare

În numerele 5—8 din 1 și 15 februarie ale publicației „Telegraful Român” am scris un articol intitulat „Două prezențe demne de pomenit: „Arhimandriții Veniamin și Timotei Tohăneanu”, articol în care am încercat să prezint cititorilor pe cei doi părinți mai sus numiți, viețuitori ai mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus.

Recitind articolul respectiv și luând aminte la unele formulări, mi-am dat seama că mare parte dintre cele exprimate de mine nu corespunde cu realitatea. Așa este afirmația din coloana a doua, paragraful trei, cum că „cea mai mare realizare a Părintelui Veniamin a fost însă reconstruirea incintei brâncovenesti a mănăstirii”. Reflecționd cu atenție asupra a ceea ce se înțelege practic din aceste cuvinte, trebuie să recunosc că am favorizat inducerea în eroare a cititorilor și denaturarea faptelor.

Spre rectificare și spre a

nu îndepărta pe nimeni dintre contemporani și dintre cei ce vor veni de cunoașterea adevărului, nu găsesc nimic mai potrivit decât a lua ca punct de plecare pisania aflată la intrarea în mănăstire, unde se spune: „Incinta în stil brâncovenesc, așa cum se vede azi, cu chili și paraculis închinat Sfinților Martiri Brâncoveni, canonizați în 1992, a fost zidită din temelie, cu ajutorul lui Dumnezeu, din inițiativa și sub îndrumarea permanentă a Înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Antonie Plămădeală al Ardealului, Crișanei și Maramureșului, al treilea ctitor, între anii 1985—1993”.

În această frază foarte concentrată se cuprinde pe scurt întreaga istorie a renașterii Mănăstirii Brâncoveanu. Cum am spus în articolul trecut, Mitropolitului Nicolae Bălan i-a fost imposibil să

refacă și incinta mănăstirii. Acest lucru avea să-l îplinească, în condițiile de prigoană ale dictaturii comuniste, actualul Mitropolit al Ardealului, Înalt Prea Sfințitul Antonie Plămădeală, cel de-al treilea ctitor al ei.

Înalt Prea Sfinția Sa a vizitat pentru prima dată Mănăstirea de la Sâmbăta „prin anul 1946”, căutându-l pe Părintele Arsenie, și de atunci iubirea pentru această mănăstire i-a rămas ca o „vibrație la inefabil”, deoarece atunci la Sâmbăta L-a întâlnit de fapt pe Dumnezeu. Ajungând în 1982 Mitropolit al Ardealului și având deja experiența refacerii Palatului episcopal de la Buzău, în stil brâncovenesc, Înalt Prea Sfinția Sa a plănuțit imediat refacerea incintei mănăstirii construite de Voievodul Martir Constantin Brâncoveanu, pe moșia sa de la Sâmbăta de Sus.

Ideea reconstruirii — de fapt a construirii, deoarece vechea incintă fusese total distrusă și din planurile inițiale nu s-a mai găsit nimic — i-a aparținut la fel ca și planurile de construcție, Înalt Prea Sfinției Sale. Întreaga lucrare a fost deci ideea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Antonie și s-a desfășurat sub neobosită îndrumare a Înalt Prea Sfinției Sale. Înalt Prea Sfinția Sa a fost cel care sub pretextul ridicării unui „așezământ cultural”, în care să aducă obiecte de patrimoniu din zona Făgărașului, a reușit să obțină o aprobare pe baza căreia construia de fapt o mănăstire cu paraclis, chilii, clopotniță, trapeză și tot ce este necesar bunei funcționări a unui astfel de așezământ, asumându-și toate riscurile în cazul în care planul de ridicare a mănăstirii ar fi fost deconspirat. Pe hârtii erau

scrise unele lucruri! Înalt Prea Sfințitul chiar a spus la un moment dat: „Zice-ți-le pe hârtie cum vrei, totul e să iasă bine” — dar în fapt construcțiile aveau altă destinație. Din această pricină s-a și lucrat în cea mai mare viteză pentru a finaliza construcția cât mai repede, deoarece exista oricând pericolul ca lucrările să fie oprite, cum de fapt s-a și întâmplat, la un moment dat. Numai amenințarea cu demisia a Înalt Prea Sfinției Sale i-a determinat pe cei ce le-au oprit să îngăduie reluarea lor.

Toată această străduință împletită cu mari dificultăți a fost încununată de succes și binecuvântată de Dumnezeu. La sfârșitul lucrării Înalt Prea Sfințitul a avut un alt gând inspirat de sus, acela de a-l invita la sfințirea mănăstirii pe Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeos al Constantinopolului. Astfel nou renăscuta mănăstire a fost sfințită la 15 august 1993 de Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeos, împreună cu Păreaficitul Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Înalt Prea Sfințitul Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, înconjurati de un mare număr de ierarhi, preoți și diaconi și în prezența unui imens număr de credincioși.

Este cu dreptate să amin-

tesc în acest context și de ridicarea la Mănăstirea de la Sâmbăta a unei Academii teologice cu scopul bine definit de a spori prestigiul așezământului brâncovenesc și de a favoriza relațiile ecumenice. Lucrarea se află în fază avansată de finalizare.

De încheiere îmi cer cuvenitele scuze pentru situația nedorită care s-a creat în urma celor scrise de mine, fără să am o temeinică informare asupra derulării importanțelor lucrării de la Mănăstirea Sâmbăta, atribuind în exclusivitate unor persoane, în speță părintelui Veniamin Tohăneanu, merite pe care nu le-a avut și pe care nici dânsul nu și le arogă. De altfel, sunt îndatorat să precizez că datele pe care le-am consemnat nu am avut posibilitatea să le cunosc în chip direct, eu ajungând viețuitor în mănăstire numai după 1990, așa că valoarea celor afirmate de mine este mai mult decât relativă. Factorul decisiv care a inițiat planul de construcție, a vegheat nemijlocit la înfăptuirea lui, până la stadiul la care se află astăzi, este Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Antonie, căruia i se cuvine dreptul moral de a nu-i fi prejudiciată prin nimic demnitatea și autoritatea pe care o deține.

Jeromonah
SERAFIM PATRUNJEL,
M-rea Sâmbăta de Sus

Postul — datorie și virtute creștină

(Urmare din pag. 1)

precum și de la toate lucrurile lumesti, de la toate dorințele rele. El înseamnă cumpătare, înfrânare de la sațul mănăstirii și băuturii și ne opră de la săvârșirea păcatului. Sfinții l-au cunoscut și prețuit o viață întreagă iar Biserica i-a adus cântări de laudă, căci postul și rugăciunea ne ajută să ne mântuim sufletul. El ne ajută în credință, ne întărește în virtute și ne întoarce la starea paradisiacă a lui Adam.

Postul este o faptă de virtute, cu lucrare de înfrânare a trupului și de înțărare a voinței, o formă de pocăință, deci un mijloc de mântuire. Dar totodată este și un act de cult, adică o jertfă de cinstire a Lui Dumnezeu pentru că el este o jertfă — o renunțare de bunăvoie la ceea ce nu ne este îngăduit — izvorâtă din iubirea și din respectul pe care îl avem față de Dumnezeu.

Rostul postului este folosirea sufletului și a trupului pentru că întărește trupul și curățește sufletul în lupta împotriva diavolului. Din această cauză și Legea Veche îl recomandă și impune. Datorită postului și pocăinței ninivitenii au căpătat mila lui Dumnezeu (Iona 3, 5), cu postul și rugăciunea a bineplăcut David, Împăratul și Proorocul lui Dumnezeu după

căderea lui în desfrânare și ucidere („Iar ei când mă supărau eu m-am îmbrăcat cu sac și am smerit cu post sufletul meu. Ps. 34, 12—13). Cu post au bineplăcut și cei trei tineri pe care nu i-a ars cuptorul Babilonului (Daniel 1, 8—17, 3, 25—30) sau Daniel care a închis gura leilor în groapă (Daniel, 6, 23). De asemenea proorocul Moise a postit de două ori câte 40 de zile (Ies. 34, 28) (Deut. 9, 9), iar Ilie proorocul a postit 40 de zile (III Regi 19, 8).

Apoi în vremea Noului Testament postul era foarte prețuit căci Sfântul Ioan Botezătorul și ucenicii posteau mereu (Mt. 9, 14, Mc. 2, 18, Lc. 5, 33) și însuși Mântuitorul Iisus Hristos l-a practicat postind 40 de zile și nopți (Mt. 4, 2). Apostolii și ucenicii Mântuitorului posteau și se rugau (II Cor. 6, 5; 11, 27), apoi sutașul Corneliu, încă păgân fiind postea (Fapte 10, 30), la fel credincioșii din Antiohia (Fapte 14, 23) ca și Apostolii Pavel și Varnava (Fapte 14, 23).

Sfinții Părinți și Biserica laudă și recomandă postul cu multă stăruință. „Postul potolește zburdălnicia trupului, înfrânează poftele cele nesățioase, curățește și înaripează sufletul, îl înalță și îl ușurează” (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 10 la Facere cap. 1).

Postul se împarte în mai multe feluri:

— a) Postul desăvârșit, atunci când nu mâncăm și nu bem nimic cel puțin o zi.

— b) Postul aspru sau uscat, atunci când mâncăm numai spre seară mâncăruri uscate (pâine, apă, fructe uscate, semințe etc.).

— c) Postul obișnuit sau comun (când mâncăm la orele obișnuite dar numai mâncăruri de post, adică fără carne, pește, brânză, lapte, ouă, vin, grăsimi etc.).

— d) Postul ușor, când se dezleagă de la vin, pește, icre și untdelemn, așa cum prevede Tipicul Bisericii la anumite sărbători care cad în cursul posturilor și peste an.

Posturile de o zi în cursul anului sunt: Miercurea (în amintirea vânzării Mântuitorului de către Iuda) și Vinerea (în amintirea patimilor Mântuitorului) apoi ziua înălțării Sfintei Cruci (14 sept.), ziua tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul (29 aug.), ajunul Bobotezei (5 ian.).

Posturile de mai multe zile sunt: Postul Mare, Postul Sfinților Apostoli, Postul Maicii Domnului și Postul Nașterii Domnului.

Există un post al mâncării dar și un post al faptei celei rele, adică a opră limba de la clevetiri și pizmă, inima de la ură și duș-

mănie și de la cele ce smintesc sufletul și vatămă trupul.

Sfinții Părinți spun că sora postului este rugăciunea ca o amintire a celei dintâi porunci și a comuniunii cu Dumnezeu, iar pentru ca rugăciunea să fie folositoare trebuie ca uneori să fie însoțită de post.

De o importanță capitală în acest sens este „plinirea” pe care Mântuitorul Iisus Hristos a adus-o Legii Vechi. Vechile rânduieli despre post și rugăciune se caracterizează prin formalism și pe cât erau de încălcate pe atât erau de prost înțelese și puse în practică. De aceea Mântuitorul a spus: „Când postiți nu fiți triști ca fățarnicii, că ei își smolesc fețele ca să se arate oamenilor că postește. Tu însă când postești unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești” (Mt. 6, 16—18), „iar când te rogi nu fi ca fățarnicii cărora le place să se oprească și să se roage în adunări și pe la răspântiile ulițelor ca să se arate oamenilor... ci roagă-te Tatălui tău în ascuns” (Mt. 6, 5—9). Aceasta este regula de aur pe care Iisus ne-a dat-o. Ea înlătura robia formei și a literiei care ucidea spiritul și făcea din rugăciune și post gând de laude deșarte și pierzătoare de suflet.

Postul și rugăciunea sunt cele două arme de luptă împotriva răului, cele două porți prin care au trecut atâția sfinți, cele două aripi ale sufletului cu care ne putem înălța la Dumnezeu. Dacă noi am rămâne în hotarul lăuntric al binei, în poruncile pe care ni le-a dat Dumnezeu și dacă desăvârșirea ar fi singurul nostru țel în viață, atunci am inclina mai ușor spre binele ce ne-a fost rânduit de sus. Dar ascultând mai mult de legea trupului decât de legea sufletului, ne-am depărtat de Dumnezeu și această depărtare a dus la ruperea armoniei dintre noi și Dumnezeu. Restabilirea armoniei și intrarea în comuniune cu Dumnezeu se face acum tocmai cu aceste două arme: postul și rugăciunea.

Învățatură evanghelică despre pocăință

(Urmare din pag. a 2-a)

Prin parabola fiului risipitor, Domnul Hristos a arătat efectele de mare însemnătate ale tainei pocăinței, prin care penitentul dobândește iertarea păcatelor mărturisite, redobândește harul dumnezeiesc și liniștea cugețului. Celui ce în mod sincer se căiește de păcatele săvârșite și se decide pentru o viață nouă în Hristos, prin rostul duhovnicului i se acordă iertarea pentru păcatele mărturisite. După cuvântul psalmistului: „inima infântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi” (Psalm 50, 19). Parabola fiului risipitor, ca și parabola vameșului și a fariseului sunt exemple strălucite despre puterea pocăinței arătată de Mântuitorul, pentru iertarea păcatelor și îndreptarea tuturor celor ce în mod sincer se căiesc de săvârșirea lor.

Femeia care având zece drahme, și-a pierdut una dintre ele, cu multă stăruință o caută pe aceasta una, căci își dă seama de osteneala cu care a agonisit-o. Dacă o găsește,

cheamă prietenele și vecinele, ca împreună să se bucure, că și-a găsit drahma pierdută. Cu cât mai mare este bucuria ingerilor lui Dumnezeu din cer, pentru un suflet care se pocăiește? (Luca 15, 10).

Mântuitorul a arătat cât de mare este valoarea sufletului și — în consecință — a subliniat cât de mare trebuie să fie importanța acordată pentru mântuirea sufletului. „Ce va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb, pentru sufletul său?” (Matei 16, 26).

După sfatul Mântuitorului, ca o mamă bună, Biserica, în acest period liturgic, își cheamă pe fiii săi la pocăință. Le cere să se căiască pentru păcatele săvârșite, să se hotărască a se lepăda de păcatele comise, spre a începe o viață nouă, bineplăcută lui Dumnezeu. O face aceasta cu insistență, pentru buna pregătire duhovnicească, în vederea luminatului praznic al învierii lui Hristos.

AGENDA I.P.S. MITROPOLIT ANTONIE

- Marți, 2 martie 2000 — a primit pe P.C. Pr. Neamțu Victor, preot în Brașov și director al Seminarului Teologic din Brașov, cu care a discutat probleme de organizare a Seminarului.
- Joi, 9 martie 2000 — a primit pe maica Tomaida împreună cu maica Veronica, actuala stareță la mănăstirea Predeal, prot. Brașov.
- a primit pe arhim. Ilarion Urs, economul mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.
- Sâmbătă, 11 martie 2000 — a primit pe dl. dr. Aurel Papari din Constanța, președintele filialei locale „A. Șaguna” și pe dl. senator prof. univ. dr. George Pruteanu, președintele Despărțământului „ASTRA” Dobrogea.
- Duminică, 12 martie 2000 — a primit pe P.C. arhim. Irineu Duvlea, starețul măn. „C-tin Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus și economul mănăstirii P.C. arhim. Ilarion Urs.
- Marți, 14 martie 2000 — a primit pe P.C. arhid. Ezechil Oancea, cons. economic al Arhiepiscopiei.
- Joi, 16 martie 2000 — a primit pe P.C. diac. dr. Paul Cherescu în legătură cu problemele Fundației „Gojdu”.
- Sâmbătă, 18 martie 2000 — a primit pe P.C. arhid. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei.
- Duminică, 19 martie 2000 — a primit la Reședința Mitropolitană pe P.S. Visarion Rășinăreanu, însoțit de decanul Facultății de Teologie Sibiu, P.C. pr. prof. univ. dr. Dumitru Abrudan, P.C. arhim. Irineu Duvlea, starețul măn. „Brâncoveanu” Sâmbăta de Sus, arhim. Ilarion Urs și ieromonahul Serafim Pătrunjel.
- Marți, 21 martie 2000 — a primit pe P.C. pr. lector dr. Vasile Grăjdian de la Facultatea de Teologie „A. Șaguna” din Sibiu.
- a primit pe pr. Marcel Feiers.
- a primit pe P.C. pr. Ioan Hândoreanu de la Parohia Poiana.
- a primit pe dl. Cojan Constantin din Sibiu.
- în după-amiaza aceleiași zile a primit vizita arhiepiscopului de Alba Iulia, I.P.S. dr. Andrei Andreicuț.
- Joi, 23 martie 2000 — a efectuat o vizită de lucru la Șantierul de construcții de la măn. Sâmbăta de Sus.
- Joi, 30 martie 2000 — a primit pe P.C. pr. prof. univ. dr. Dumitru Abrudan, decanul Facultății de Teologie „A. Șaguna” din Sibiu.
- a primit pe dl. Vasilescu Gheorghe, din Brașov.
- a primit pe prof. Aurelian Dinulescu.
- a primit pe P.C. pr. Vasile Prodea, de la parohia „Sf. Nicolae” Șcheii Brașovului, cu soția.
- a primit pe arhim. Ilarion Urs, în legătură cu continuarea lucrărilor la Șantierul de construcții de la mănăstirea „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.
- Vineri, 31 martie 2000 — a primit pe P.S. dr. Ioan Mihălțan, episcopul Oradei și pe P.S. Sofronie Drincec, episcopul Ortodox de Gyula, Ungaria, cu prilejul Simpozionului „Emanoil Gojdu”, ținut la Cercul Militar Sibiu. A fost de față P.S. Visarion Rășinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

Pr. VALENTIN-MIHAIL SICOE,
Secretar eparhial

Sfântul și Marele Post la Academia Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu” din Sibiu

Nu este ușor să vorbești și să convingi pe omul modern despre însemnătatea postului. Chiar unii credincioși - care frecventează Duminică de Duminică Sf. Biserică - nu cunosc binefacerile lui. Unii îl consideră ca pe ceva necorespunzător în vremea noastră, alții se întristează când aud despre post, alții nici măcar nu-l recunosc ca făcând parte din mântuirea noastră, iar alții se laudă cu el și îi desconsideră pe cei ce nu-l țin.

Această mare diversitate de păreri și atitudini cu privire la post vin de la necunoștința însemnătății spirituale a postului.

Mulți creștini reduc postul la oprirea de la anumite mâncăruri, omițând sensul adânc spiritual.

Ca să putem posti și, totodată, ca postul să ne fie folositor, trebuie să căutăm a înțelege sensul postului pe care Biserica ni-l vestește ca pe o nevoia plină de har și binecuvântare.

Postul are un caracter global. El trebuie să cuprindă toate simțurile omului, dar mai ales să dovedească o putere sufletească.

Sf. Atanasie al Alexandriei spune: „Să păstrăm postul, căci el, împreună cu rugăciunea și cu milostenia este marea păzitor al vieții. El scapă pe om de moartea sufletească. Adam a mâncat în rai fără a mărturisi aceasta și a fost scos afară din rai, noi prin post și credință putem intra în paradis” (Despre feciorie 6).

Omul este un dar al lui Dumnezeu și a fost creat după „chipul și asemănarea Sa”. Dumnezeu este cel ce ne aduce în lume și tot El este cel ce hotărăște data plecării noastre din această lume. Înțelepciunea poporului spune: „Nu trăim ca să mâncăm, ci mâncăm ca să trăim”. Postul este cel ce permite omului „foamea și setea după Dumnezeu”.

În contextul arătat mai sus, în Academia Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu” o cincime din studenții noștri - viitorii cadre de ofițeri ai armatei române - încearcă să țină întregul post și să se nevoiască „cu munca și rugăciunea” și ca buni creștini să dobândească, prin post și rugăciune, mântuirea sufletească.

Dacă cum patru ani, când am venit în această unitate de învățământ militar și am propus să se servească masă de post pentru studenții doritori, a existat o respingere totală atât din partea unor ofițeri, cât și din partea studenților, printr-un program regulat de consultanță duhovnicească, de slujbe Duminică și în zilele de sărbători, Sf. Liturghie, Miercurea și Vineri, Vecernie, conferințe pe diferite teme, s-a ajuns ca în prezent Capela Academiei Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu” din Sibiu să fie câteodată neîncăpătoare pentru cei care vor să asculte „cuvântul lui Dumnezeu”, iar numărul celor ce solicită masă de post să fie din ce în ce mai mare.

Există un program duhovnicesc - cu participare benevolă - aprobat de domnul comandant al Academiei Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu”, prin care atât eu, ca preot, cât și Slt. Rălea Marius - student al Facultății de Teologie Sibiu - ținem conferințe, având ca temă: „Postul și rugăciunea, arme de mântuire sufletească și trupescă”.

Prin această pregătire duhovnicească, prin primirea Sf. Taine a Spovedaniei și Împărtășirii, numărul studenților dar și a cadrelor militare și civili din Academia Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu” se pregătesc să aștepte marea praznic al Învierii Domnului și Mântuirii noastre Iisus Hristos cu conștiința împăcată că viața scurtă, pământească este numai o „punte de trecere” spre viața veșnică în Domnul.

„Vremea postului s-o petrecem luminat, supunându-ne nevoițelor duhovnicești. Să ne luminăm sufletul, să ne curățim trupul. Să posțim de bucate ca și de toată patina rea, desfătându-ne cu bunătatea Duhului, întru care cu dragoste petrecând să ne învrednicim toți a vedea cinstitele patimi ale lui Hristos Dumnezeu și Învierea”.

Pr. militar,

Lc. Stac. Drd. VALENTIN BETIU

● Semnalăm ● Semnalăm ●

● „Viața în Duh Filocalic”, antologie filocalică - Cuvântul înainte aparținând P. C. Arhim. Sofian Boghiu, cu binecuvântarea I. P. S. Serafim, Mitropolitul Germaniei, lucrarea fiind alcătuită de Ignatie Monahul și editată de Mănăstirea Pissiotă, București, 1999 (254 pag.). Iată ce scrie Părintele arhim. Sofian despre această carte:

„Îndemnul meu ca duhovnic către toți fiii și fiicele mele, cititori ai acestei cărți este de a se osteni a nu rămâne în stările păcătoase; să se roage pentru înnoirea minții; să dobândească smerita cugetare; să prețuiască timpul; să se ferească de vorbirea deșartă; să se silească spre lacrimi și plâns; să se roage neîncetat cu luare aminte, să aibă dragoste și să-și înfrumusețeze sufletul cu har, virtuți și fapte bune, într-un cuvânt să ducă o viață de un autentic duh filocalic.

Drăsc din toată inima ca ceea ce conține acest volum să fie spre rodire și de folos întru mântuire, așa încât spiritualitatea filocalică și patericală să fie valorificate în trăirea fiecăruia dintre noi”.

● Părintele Prof. univ. dr. Ilie Moldovan publică la Editura Pro-Vita, Valea Plopului - Prahova, cartea: **Adevăr și preamărire în Ortodoxie** — Îndreptar de texte scripturistice comentate în vederea apărării liturgice a dreptei credințe. Lucrarea apare cu binecuvântarea I. P. S. Dr. Antonie, Mitropolitul Ardealului.

Este o carte de dogmatică dar și de apologetică pe care o pune la dispoziția studenților, acum.

Iată o scurtă prezentare a cărții:

„Suntem îndreptățiți a spune că apărarea credinței este o „liturghie” încredințată de Mântuitorul Iisus Hristos aleșilor Săi, precum și că, orice misiune, chiar atunci când pare mai puțin însemnată în realitate este plină de slavă pentru că este un act de preamărire și este îndeplinită pentru El”.

● „Strigat-am către tine” este volumul de poezie a lui Grigore Vieru, apărut la Biblioteca de Aur, Litera-Ulim, Chișinău, 1999, 390 p.

Iată ce scrie despre el Președintele Uniunii Scriitorilor Mihai Cimpoi:

„Grigore Vieru, unul dintre cei mai importanți poeți ai ceasului de față, ne propune o restire esențială a ființei românești care își regăsește substanța în copilărie, maternitate, dragoste, dar și în sentimentul unității mioritice cu totul cosmice.

El ne îndeamnă să ne întoarcem la izvoare, adică acolo de unde începem, curgem și devenim întru ființă sub semnul divinului ca taină „care ne apără”.

Are 324 pagini de versuri, are de asemenea, o culegere de aforisme: „Mișcare în infinit”, de la pag. 325 până la pag. 364, iar apoi până la sfârșit, are câteva confesiuni prin care își notează timpul trecut peste el. Această parte a cărții e intitulată „Văd și Mărturisesc”.

E un fel de volum de autor în care poetul își spune tot ce a făcut până în clipa de față. Fără îndoială că volumul acesta face parte din poezia Basarabiei, care va mărturisi pe poet ca fiind cel mai bun.

● Sfântul Paisie de la Neamț, „Cuvinte și Scrisori Duhovnicești”, vol. II, publicate după traduceri vechi revăzute, cu note și comentarii de Valentina Pelin, postfața de Virgil Căndea, Editura Tipografia Centrală, 1999, Chișinău, 278 pg.

Volumul II a apărut în 1998 la Editura Tipografia Centrală din Chișinău cu prefața de Virgil Căndea. Iar în acest al II-lea volum tot Virgil Căndea scrie o postfață, care împreună cu Valentina Pelin clarifică multe probleme ale acestei cărți.

Sf. Paisie de la Neamț ne apare deci și ca autor al unor importante bucăți filocalice, vrednice de citit.

● Două cărți de Protos. Nicodim Măndiță apărute în editura Agapis - 1999, se intitulază „Calea pocăinței. Spovedania, Canonul și Sf. Împărtășanie”, (128 p.) și „Minunile Sfintei Cruci în vremurile Apostolice” (272 p.).

Sunt cărți bune pentru poporul dreptcredincios și merită citite.

● Editura Fundației „Andrei Șaguna” din Constanța publică cartea: „Andrei Șaguna contemporanul nostru”, avându-i autori pe: Aurel Papari, Jipa Rotaru și Ileana Bulz, Constanța, 2000, 321 pg.

Cartea se ocupă de Memoriile lui Șaguna din anii 1846-1871, apoi autorii fac o dare de seamă despre arhiepiscopul și mitropolitul Andrei Șaguna. Se ocupă în continuare de Șaguna și restaurarea mitropoliei Transilvaniei, iar apoi sunt redată 25 de scrisori, care se păstrează în arhiva sa. Apoi prezintă o teză de licență a lui Alexandru Ghica. La sfârșit se dă un studiu al Dr. Ioan Lupaș, publicat în Semnalărilor.

Este o amintire vrednică de Șaguna, acum când se face amintire de toți marii apostoli ai creștinismului românesc.

Și e de mare importanță că Șaguna cuprinde tot mai mult din spațiul românesc. Căci amintim încă o dată: Cartea e redată spiritului românesc prin Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța deoarece acolo lucrează mulți dintre urmașii săi ajunși pe pământul românesc. Căci Șaguna era un aromân născut în afara granițelor românești.

● Am primit recent cartea: „Teologia cântării Liturgice în Biserica Ortodoxă”. Aspecte de identitate a cântării liturgice ortodoxe, de P. C. Pr. Vasile Grăjdian, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2000, 258 pag.

Este teza de doctorat a autorului. Se ocupă mai întâi de caracterul liturgic al cântării ortodoxe. Este greu să faci un rezumat deoarece autorul se ocupă de aspectele teologice ale cântării liturgice, luând toate cântările bisericesti pe rând și tratându-le pe toate într-un mod savant și interesant.

Trimitem pe cei interesați de probleme muzicale din Biserica noastră ca să se convingă de acest lucru.

● „Sinaxar ortodox general și Dicționar Aghiografic”, editura Episcopiei Romanului, 1998, lucrare îngrijită de P. C. Arhim. Ioanichie Bălan, 405 pag.

Este o carte foarte valoroasă care îi ajută pe cei de la strane să alcătuiască slujbele. Cuprinde toți sfinții din calendar și mai cu seamă pe cei care nu sunt în calendar, din pricina mulțimii numelor.

De altfel părintele Ioanichie Bălan a făcut acest Sinaxar și Dicționar Aghiografic după ce a făcut și pomenirea sfinților: Viețile sfinților cuprinse în 12 volume, adică pe fiecare lună și pe fiecare zi, sfinții și pe scurt viața acestora.

Este o lucrare mai mult decât binevenită în viața Bisericii.

● Editura Ileana, București, 1999, a publicat: „Casiana. Invățătura despre iubirea în Hristos”, de Episcopul Nicolae Velimirovici, traducere de Anca Sârbulescu.

Nicolae Velimirovici s-a născut la 22 decembrie 1880. A studiat teologia la Berna, apoi studii de filosofie în Anglia, aici a obținut și doctoratul. A fost episcop de Ziča și Ohrida.

În timpul războiului Nicolae Velimirovici a fost deportat la Dachau, de unde a ieșit la sfârșitul războiului. A făcut un scurt popas în Slovenia și apoi a luat drumul exilului. A murit în America în 1956.

● P. C. Pr. lector George Remete publică o carte: „SFINTELE TAINE, în contextul dialogului ortodoxo-luteran”, editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Alba Iulia, 1999, 253 p.

Este teza de doctorat a părintelui G. Remete și cuprinde patru mari capitole care merită toată atenția cititorului. Capitolul întâi cuprinde de pildă: **Introducere în Teologia Sfințelor Taine**, pag. 7-88, capitolul al II-lea cuprinde: **Sacramentele în reforma Luterană**, pag. 115-166, capitolul al III-lea: **Specificul sacramental în Teologia lui Wolfhart Pannenberg**, pag. 172-210, iar cel de al IV-lea cuprinde: **Sfintele Taine în dialogul oficial ortodoxo-luteran**, pag. 216-253. Iată ce scrie autorul însuși despre această lucrare: „Invățătura despre Sfintele Taine constituie o componentă fundamentală a oricărei religii, teologii și Biserici. Se poate spune că forța, consistența și vitalitatea unei teologii și a unei Biserici în mase poate fi apreciată în funcție de amploarea și conținutul învățaturii ei sacramentale. O învățătură despre Dumnezeu (de Deo), despre om (De Homine), despre credință (de Fide) și chiar despre Revelația lui Dumnezeu (de Revelatione) și despre Hristos (de Christo) riscă să rămână o simplă teorie și filozofie dacă nu tratează și nu actualizează vital și imperativ despre lucrarea efectivă și permanentă a lui Dumnezeu în lume și în persoane, adică despre harul lui Dumnezeu (de Gratia) și mijloacele harice concrete, despre Sfintele Taine (de Mediis Salutis). Existența lui Dumnezeu trebuie să fie, în mod necesar, prezența și lucrarea lui Dumnezeu. Absența sau ineficacitatea Lui ar fi totuna cu inexistența Lui. De aceea, oricât ar vorbi despre atributele și lucrarea lui Dumnezeu, teologia nu va avea nici o consistență și nici o influență dacă nu va oferi revelația (adică înfățișarea) și mai ales comunicarea intimă a lui Dumnezeu cu lumea și cu oamenii”.

● **Despre Confesiunile Sfântului Augustin**, în traducere din latină, studiu introductiv și note de Gh. I. Șerban, apărută la Editura Humanitas, București, 638 pag.

Această carte a „Confesiunilor Sfântului Augustin” este pentru întâia dată tipărită în limba română. Este o lucrare împărțită în 13 cărți iar acestea în capitole. Metaforele create sunt extrem de îndrăznețe și de surprinzătoare prin ineditul lor pentru epoca în care a scris. Tonul rugăciunii se aude în întreaga operă, fiind o continuă strigare și căutare a lui Dumnezeu. Merită citită.

ANTONIE P.